

Kliimanetraalne Eesti aastaks 2035

Soovime Eesti riigilt kiiret tegutsemist kliimamuutuse pidurdamiseks: Eesti peab saavutama kliimanetraalsuse hiljemalt 2035. aastaks teaduspõhiste ja kogu ühiskonda kaasavate õiglaste lahenduste kaudu.

Eesmärk

Eesti riik peab teaduspõhiselt, otsustavalt ja kiirelt tegutsema kliimamuutuste pidurdamise ning õiglasele, loodus säästlikule ning targale majandusele ülemineku nimel. Esimese sammuna peab Eesti Vabariigi Valitsus ja Riigikogu seadma eesmärgiks kliimanetraalsuse saavutamise aastaks 2035 ning vaatama ümber kehtivad riiklikud kavad, mis selleni jõudmist mõjutavad. Samaaegselt tuleb tõugata tagant üleeuroopalisi ja globaalseid kliimakriisi lahendavaid kokkuleppeid ning nõuda eeskju näidates ka teistelt riikidelt otsustavat tegutsemist.

Miks on tarvilik kliimanetraalsuse saavutamine?

Globaalne kliimakriis, mille eest teadlased on hoiatanud juba viimased nelikümmend aastat, on käes. ÜRO all teatud vahelise kliimapaneeeli (IPCC) hinnangul on tänasel kursil jätkamine ülimalt ohtlik. Selleks, et vältida kliimakriisi katastroofilisi tagajärgi, on hädavajalik hoida globaalse temperatuuri tõus alla 1,5 kraadi võrr eldes tööstusrevolutsioonieelse tasemega. Kriitiline soojenemise piir võib jõuda kätte juba aastaks 2030. Poolte istkraadise piiri ületamisel riskime pöördumatute muutuste ning katastroofiliste tagajärgedega inimühiskondadel e ning looduskeskkonnale. Elurikkuse kadu, sagedasemad ekstreemsed ilmastikuolud nagu põuad ja tormid, met satulekahjud, merevee taseme tõus ja teised mõjud vähendavad meie toimetulekuvõimekust elukeskkonnas ja suurendavad oluliselt migratsiooni elamiskõlbmatuks muutunud aladelt. Teadus on selge: tegutseda on vaja kohe ning otsustavalt, sest võimaluste aken tagada inimkonnale elamiskõlblik planeet hakkab sulguma. Tunnetades olu korra tõsidust on mitmetes riikides välja kuulutatud kliimakriisi, korduvaid pöördumisi on aastate vältel teinud kümned tuhanded teadlased.

Kui katsetseme hoida ülemaailmse keskmise temperatuuri tõusu alla 1,5 kraadi ja vältida võimalikke katastroofilisi tagajärgi, peab globaalne kasvuhoonegaaside heide vähenema poole võrra juba järgmise kümnendi jooksul ning jõudma kogu maailmas neto-nulli (kliimanetraalsuseni) hiljemalt aastaks 2050. Kliimanetraalsus tähendab, et riik ei paiska oma tegevusega atmosfääri rohkem kasvuhoonegaase kui seob. Selleks on meil aga lootust ainult siis, kui kõik Euroopa Liidu riigid, sealhulgas Eesti, näitavad rahvusvahelist eeskju ning võtavad eesmärgiks kliimanetraalsuse saavutamise võimalikult kiiresti. Kuigi Eesti heitmed on maailma mastaape võrreldes absoluutarvudes väikesed, oleme inimese kohta siiski Euroopa Liidu saastajate esirinnas ning peame näitama üles solidaarsust, et saavutada hädavajalik riikidevaheline koostöö.

Miks on tarvis riiklikke kavasisid muuta?

Kliimanetraalsuse saavutamiseks on vaja IPCC soovitusel põhimõttelisi muutusi meie majandus- ja elukorralduses. See algab selgest otsusest: uue eesmärgi paika panemisest Kliimapolitiika põhialustes aastani 2050 ja konkreetsetest tegevusplaanidest riiklikes arengukavad. Võime üksikisikutena oma süsinikujalajälge küll teatud piirini vähendada, kuid riiklikud otsused määravad, kuhu liigume kõik koos. Paraku ei ole mitmed Eesti kliimapolitiikat suunavad juba kehtivad või ka koostamisel olevad dokumendid ajakohased - nad on väheambitsioonikad ega arvesta kliimakriisi tõsidust. Ühe olulisima teemana peavad riiklikud kavad soodustama kiiret üleminekut fossiilkütustelt taastuvatel energiaallikatel põhinevale kombineeritud lahendusele. Selle saavutamiseks tuleb esimeses järjekorras ümber vaadata energiamajanduse arengukava aastani 2030. Seejuures tuleb toetada ka Ida-Virumaa õiglast üleminekut nii, et puudutatud inimestele oleks tagatud õiglane sissetulek ja tulevikuväljavaated.

Eesti esitab 2020. aasta alguseks Euroopa Liidule kaks meie riigi kliimategevusi kirjeldavat dokumenti: pikaajaline kliimastrateegia, milleks on Kliimapolitiika põhialused aastani 2050, ning Eesti riikliku energia- ja kliimakava aastani 2030 (REKK), mis on alles koostamisel. Kummagi dokumendi ambitsioonikus ei ole hetkel piisav, et adekvaatselt kliimakriisile reageerida. Liikmesriikide kavasisid arvestades selgub, kas Euroopa Liit saab võtta eesmärgiks kliimanetraalsuse ja näitab Pariisi kliimaleppe täitmiseks 2020. aastal vajalikku rahvusvahelist eeskju.

Anna oma allkiri, kui arvad, et Eesti peaks seadma eesmärgiks tegeleda märksa tõsisemalt kliimakriisiga ning saavutama kliimanetraalsuse aastaks 2035.